

Workshop ‘Vind de weg door het woud aan richtlijnen’

Instructie voor workshopleider

Tijdens een van de netwerkbijeenkomsten verzorgden wij zelf een workshop waarin netwerkleiden op basis van een casus aan de slag gingen met richtlijnen. Op verzoek is deze workshop nu omgevormd tot workshop die je in je eigen organisatie kunt geven.

Doel van de workshop

Deelnemers aan de workshop ondervinden aan de hand van een casus hoe zij de verschillende richtlijnen naast elkaar in hun dagelijkse praktijk kunnen toepassen.

Opzet workshop

Aan de hand van een casus gaan deelnemers als hulpverlener aan de slag met meerdere richtlijnen naast elkaar. Deelnemers gaan na wat zij bij de casus op basis van de richtlijnen zouden kunnen doen. Op de casus kunnen zes richtlijnen van toepassing zijn:

- Richtlijn Multiprobleemgezinnen
- Richtlijn Residentiële jeugdhulp
- Richtlijn Uithuisplaatsing
- Richtlijn KOPP
- Richtlijn Ernstige gedragsproblemen
- Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp

Je kiest als workshopleider met welke richtlijnen je in de workshop aan de slag gaat. Kies er minimaal drie: het idee van de workshop is namelijk dat je laat zien hoe je met meerdere richtlijnen tegelijk kunt werken. Maak subgroepjes en geef ieder groepje een andere richtlijn.

Duur en programma

Reken ongeveer op een duur van 60 minuten:

5 minuten	Welkom, plus eventueel kennismaking
10 minuten	Introductie casus, verdelen in subgroepjes (max 4-5 personen per groepje) en uitleg opdracht
30 minuten	Aan de slag met een richtlijn in je eigen subgroepje
15 minuten	Plenaire ervaringen delen en bedenken hoe jullie verder gaan

De workshopleider heet iedereen welkom. Vervolgens introduceert hij de casus en geeft uitleg wat de opdracht precies is. Laat mensen de casus lezen. Geef aan met welke richtlijn welk groepje aan de slag gaat. Laat ieder groepje bepalen welk hoofdstuk en welke aanbevelingen uit de richtlijn relevant zijn. Laat het groepje vervolgens deze stukken lezen en bedenken wat de hulpverlener op basis van de richtlijn zou kunnen doen. De twee belangrijkste aanbevelingen per groepje worden op een flap gezet. In het afsluitende plenaire gedeelte verzamel je alle aanbevelingen uit de groepjes. Wat zie je? Als het goed is bijten de verschillende aanbevelingen elkaar niet. Benut de professionele ruimte die je hebt: bedenk met elkaar hoe de casus nu verder zou moeten gaan.

Vorbereiding en benodigdheden

- Deelnemers uitnodigen en bijeenkomst plannen
- Opdracht en casus uitprinten
- Richtlijnen beschikbaar hebben (digitaal of geprint): www.richtlijnenjeugdhulp.nl
- Pennen/stiften en papier waarop deelnemers hun ervaringen en bevindingen kwijt kunnen. En wat je kunt gebruiken om plenair te tonen aan het einde.

De workshop ‘Vind de weg door het woud aan richtlijnen’ is een product van het Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming en is ontwikkeld door Marjan de Lange en Mariska van der Steege.

Casus

Shirat, 46 jaar, is moeder van vier kinderen: Mustafa van 17 jaar, Rachim van 14 jaar, Fatma van 10 jaar en Diara van 6 jaar. Het gezin is 12 jaar geleden gevlucht uit Somalië, waar de man van Shirat is vermoord. Onduidelijk is of de oudste kinderen daar iets van gezien hebben. Shirat heeft in Nederland met een man uit Congo de twee jongste kinderen gekregen, deze man is nu uit beeld en kijkt niet naar zijn kinderen om.

Shirat woont met haar vier kinderen in een huurhuis. Ze heeft een permanente verblijfsstatus en leeft van een uitkering. Met die uitkering zijn nogal eens problemen. Shirat spreekt slecht Nederlands en haar administratie is niet op orde. Ze is een aantal keren niet op afspraken met de Dienst Werk en Inkomen van de gemeente verschenen. Haar uitkering is daardoor meerdere keren stopgezet, waardoor ze nu schulden heeft. De regisseur uit het wijkteam heeft een aantal pogingen gedaan haar in de schuldsanering te krijgen, dat is tot nu toe niet gelukt. In de buurt heeft Shirat verschillende contacten, met de burens die haar regelmatig helpen door bijvoorbeeld op de kinderen te passen, en met Dibi, een Somalische vriendin. Zij is ook een alleenstaande vrouw met vier kinderen.

Mustafa van 17 jaar verblijft sinds enige tijd op een behandelgroep van een jeugdhulpaanbieder. Shirat had alle grip op hem verloren. Hij was altijd weg met vrienden, kwam ook nachten niet thuis en het vermoeden bestond dat hij met een groep andere jongens criminele activiteiten uitvoerde. Ondanks ambulante ondersteuning kwam er weinig verandering in het gedrag van Shirat en Mustafa. In overleg met de regisseur en Shirat is hij vrijwillig geplaatst op een open behandelgroep. De groepsleiding ziet duidelijke vooruitgang bij Mustafa, hij laat zich veel minder opjatten door de andere groepsleden. Al blijft hij dit wel moeilijk vinden. Recent is hij betrokken bij een incident op de groep, waarbij drie jongeren met de pinpas van de groep 300 euro hebben gepind.

Rond **Rachim** van 14 jaar zijn al een tijd zorgen. Hij is in september begonnen in de brugklas van het VMBO. Hij is sportief, zit bij een voetbalclub en heeft een goede band met voetbaltrainer Rob. Hij is een van de beste spelers in het team. Op de basisschool is hij betrokken geweest bij meerdere incidenten: vechtpartijen, fikkies stoken en spijbelen. Op het VMBO heeft hij inmiddels (februari) meerdere keren ongeoorloofde verzuim staan en is hij betrokken geweest bij enkele ruzies waarbij een mede-leerling is geslagen en een leerkracht bedreigd is. Hiervoor is hij recent vier weken geschorst. Ook is hij aangehouden bij een winkeldiefstal. Shirat weet de regisseur niet te vertellen waar Rachim zoal uithangt. Shirat verzucht wel eens of er geen andere oplossing voor Rachim te bedenken valt, ze weet niet goed hoe lang ze hem thuis nog kan handhaven. Eigenlijk heeft ze al bijna geen grip meer op hem, eerder ging dat ook zo met Mustafa.

Fatma van 10 jaar heeft een ernstige vorm van suikerziekte, Shirat moet daarvoor iedere twee weken naar het ziekenhuis met haar. Vaak rijdt een buurman haar dan naar de stad. Soms lukt dit niet en gaat ze met de bus. Of ze gaat niet.

Diara van 6 jaar laat sinds de kleuterklas opvallend gedrag zien. Haar spraak komt niet goed op gang, ze maakt weinig contact met andere kinderen en de juf en trekt zich vaak terug. Het tweede kleuterjaar ging wat beter, de juf die ze toen had was dol op Diara en bood haar voldoende structuur. In groep 3 komt ze niet tot taakgericht werken, loopt veel zomaar door de klas en deze juf krijgt het niet bijgestuurd. De juf van Diara verzoekt opnieuw om een gesprek met Shirat.

Op dit moment is de uitkering van Shirat voor de vierde keer stopgezet, vanwege een formulier dat ze had moeten retourneren, wat ze niet gedaan heeft. Shirat is de laatste maanden ook somberder. Ze ligt regelmatig hele dagen passief op de bank en voelt zich overspoeld door alle zorgen die ze heeft. Shirat zit met de handen in het haar, waar moet ze nu van leven? Shirat heeft inmiddels drie trajecten ambulante ondersteuning gehad die zijn afgesloten zonder dat de doelen zijn behaald. Haar slechte Nederlands vormt telkens een barrière.

Jij treft als hulpverlener dit gezin. Hoe nu verder? Wat moet er volgens de richtlijnen gebeuren?

Opdracht per subgroepje

- Bepaal eerst samen welk hoofdstuk en welke aanbevelingen relevant zijn. Lees deze door.
- Wat zou de hulpverlener op basis van deze richtlijn moeten gaan doen?
- Kies de twee belangrijkste aanbevelingen en schrijf deze op.